

A photograph of a forest with a wooden boardwalk leading through tall grass and trees. The boardwalk is made of several parallel wooden planks and runs from the foreground towards the background, slightly curving to the right. The forest floor is covered in green and yellowish-brown grasses and moss. Tall, thin trees are visible in the background, and the overall scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimintaohjelma

Ilomantsi

Joensuu (esi- ja perusopetus)

Juuka

Kontiolahti

Liperi

Outokumpu

Polvijärvi

Heinävesi

1. Tausta, arvot ja tavoitteet

Seudullisen yhteistyön tausta
Kehittämistyön arvot ja tavoitteet

Avainkysymykset

- Miksi toimintaohjelma on olemassa?
 - Toimintaohjelman tavoitteena on ohjata seudullista kehittämistyötä kasvatuksessa ja opetuksessa.
- Kenelle se on tehty?
 - Luottamushenkilöt
 - Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen hallinto
 - Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö
- Mitä sillä on tarkoitus saavuttaa?
 - Yhtenäinen ja laadukas kasvatus ja opetus
 - Kuvata kehittämistyön tavoitteet, niiden toteuttaminen sekä arviointi
- Kuinka tavoitteisiin pääsee?
 - Ohjausjärjestelmä
 - Sitoutuminen
 - Resursointi
- Miten tavoitteiden toteutumista ohjataan ja arvioidaan?
 - Ohjausjärjestelmän kuvaus
 - Arviointi: menetelmät ja vastuut
- Mikä on aikataulu tavoitteiden saavuttamisessa?
 - Kehittämisryhmä (toimintaohjelmaryhmä)
 - Toimintaohjelman päivittäminen vuosittain
 - Seutukoordinaattori kokoonkutsujana

Tausta

- Seutu KeSun yhteydessä vuonna 2015 valmisteltiin Joensuun seudun (Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi) yhteinen kasvatuksen ja koulutuksen toimintaohjelma vuosille 2016-2020. Toimintaohjelma otettiin käyttöön 1.8.2016. Joensuun seudun opetussuunnitelma 2016 sekä seudullinen varhaiskasvatussuunnitelma ovat tämän toimintaohjelman toteutusta.
- Suunnitelman tavoitteena oli jatkaa opetussuunnitelmatyön yhteydessä syventynyttä seudullista yhteistyötä yhteisesti sovittavista asioista ja pyrkimyksenä taata seudullisesti yhtenäinen ja laadukas varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus.
- Toimintaohjelman arvioinnin yhteydessä v. 2020 todettiin, että seudullinen yhteistyö parantaa ja yhtenäistää kasvatuksen ja opetuksen laatua sekä lisää yhdenvertaisuutta. Samalla päätettiin päivittää toimintaohjelma sekä muuttaa sen muotoa ja sisältöä sekä ohjausjärjestelmää paremmin käytännön kasvatusta- ja opetustyötä palvelevaksi.
- Toimintaohjelman päivittämistä ovat johtaneet seudun kuntien sivistysjohtajat. Syksyllä 2021 perustettiin työryhmä, jossa on jäseniä eri kunnista ja eri koulutusasteilta, hallinnosta sekä Siun Soten sosiaali- ja terveystaloukselta.
- Kehittämiskohteita kartoitettiin keväällä 2021 kyselyllä, joka lähetettiin kaikkien seudun kuntien varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetuksen sekä lukioiden henkilöstölle, päiväkodin johtajille ja rehtoreille sekä kouluilla työskentelevälle Siun Soten henkilöstölle.
- Toimintaohjelmaan kirjatut kehittämiskohteet on valittu kyselyn tulosten perusteella.
- Heinäveden kunta on siirtynyt Pohjois-Karjalan maakuntaan 1.1.2021 alkaen.
- Toimintaohjelma astuu voimaan 01.08.2022

Arvot

Oppiminen

- Oppimisen ilo
- Oppimista tapahtuu kaikkialla
- Aktiivinen ja kriittinen tietojen ja taitojen hankkiminen
- Vuorovaikutteisuus
- Oppimisen arviointi yhdessä ja yksin
- Elinikäinen oppiminen

Hyvinvointi

- Tasavertaiset mahdollisuuden oppilas- ja opiskeluhuollon palveluihin
- Terveellisen elämäntavan edistäminen
- Tunnetaidot ja kiusaamisen vastainen työ
- Rohkaisevat ja kannustavat oppimisympäristöt
- Osallisuuden tukeminen
- Oman ja muiden kulttuurin arvostaminen

Vastuullisuus

- Vastuu omasta oppimisesta
- Oman toiminnan seurausten ymmärtäminen
- Ajan antaminen oppimiselle
- Toisen mielipiteen kunnioittaminen
- Kestävä elämäntapa
- Sovituissa päätöksissä pysyminen

Seudullinen yhteistyö

- Sitoutuminen seutuyhteistyöhön
- Luottamuksellisuus
- Avoimuus

Seudullisen kehittämistyön tavoitteet

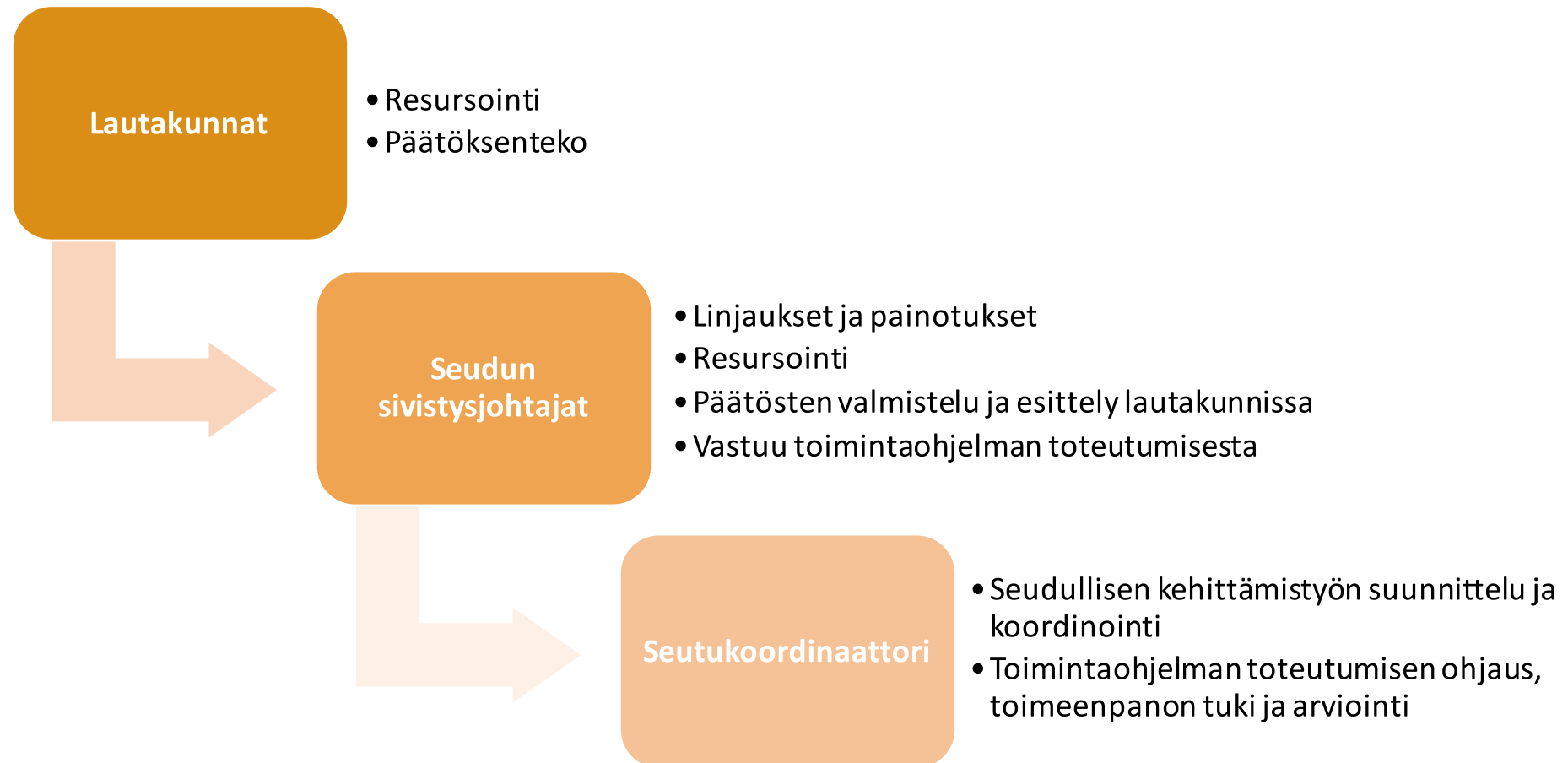
- Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen
- Yhtenäisen kasvun- ja opinpolun vahvistaminen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle
- Yhdenvertainen ja vahvuusperustainen varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus
- Seudullisen kehittämistyön yhteinen suunnittelu ja toteutus sekä sujuvat käytänteet nivelvaiheissa ja eri toimijoiden välillä

2. Ohjausjärjestelmä

Seudullisen yhteistyön rakenteet
Henkilöstö ja kehittämishankkeet

Ohjausjärjestelmä

Seudullisen yhteistyön rakenteet

Pedagogiikka

Pedagoginen ryhmä

OPS-ryhmät

Esiopetusryhmä

Vasuryhmä

Koulutus ja tuki

Mediakeskuksen
kanssa yhteistyö

Seutukoordinaattori

Seudulliset
täydennyskoulutukset

Ohjaus ja arviointi

Sivistysjohtajat

VAKA-johtoryhmä

Toimintaohjelma-
työryhmä

Työryhmät

Pedagoginen ryhmä

- Esitykset seudullisesta opetussuunnitelmasta
- Opetussuunnitelman toimeenpanon tuki
- Ajankohtaiset kasvatuksen ja koulutuksen asiat

OPS-ryhmät

- Seudullinen yrittäjyyskasvatuksen suunnitteluryhmä (SYR), globaalikasvatusryhmä, kulttuurikasvatusryhmä
- Seudullisten ops-polkujen päivittäminen, suunnittelu ja toimeenpanon tuki

Esiopetusryhmä

- Koulun ja varhaiskasvatuksen yhteistyön vahvistaminen
- Esiopetuksen kehittäminen (esim. joustava esi- ja alkuopetus, mahdollinen kaksivuotinen esiopetus)
- Esiopetuksen opetussuunnitelman päivittäminen

Vasutyöryhmä

- Yhdessä laadittavien sisältöjen linjaaminen ja työstäminen
- Jokaisesta kunnasta varhaiskasvatusjohtaja ja aiheen mukaan vaihtuvat 1-2 edustajaa kunnan vasutyöryhmästä

Toimintaohjelmaryhmä

- Seudullisen kehittämistyön suunnittelu linjausten pohjalta
- Kehittämistyön toteutumisen arviointi

Työryhmä	Jäsenet (2022-2023)
Vasutyöryhmä	Sirkka Helisten(Liperi), Iiris Kyykallio (Ilomantsi), Mari Hyytiä (Polvijärvi), Jenna Gröhn (Juuka), Piia Silventoinen-Litja (Kontiolahti), Paula Ukkonen (Heinävesi), Jaana Reijonen (Outokumpu, 1-2 henkilöä kunnan vasuryhmästä, vaihtuu asian mukaan).
Pedagoginen ryhmä	<u>Seutukoordinaattori</u> , Tuija Huovinen (Joensuu), Riikka Jolkkonen (Polvijärvi), Minna Lemmetyinen (Outokumpu), Jyri Martiskainen (Joensuu), Virpi Nevalainen (Juuka), Pirjo Pasanen (Liperi), Tiina Pedersen (Joensuu), Auli Pulkki, (Kontiolahti), Jarkko Rieppo (Joensuu), Kaisu Saari (Ilomantsi), Heli Mikkonen (Heinävesi)
Yrittäjyyskasvatuksen suunnitteluryhmä (SYR)	<u>Seutukoordinaattori</u> , Pihla Kiiskinen (Ilomantsi), Annika Tolvanen (Juuka), Janne Antikainen (Polvijärvi), Timo Nykänen (Joensuu), Jouni Partti (Joensuu), Yrjö Pesonen /Hanna Koikkalainen (Liperi), Auli Pulkki (Kontiolahti), Sirpa Uski (Outokumpu)
Kulttuurikasvatusryhmä	<u>Seutukoordinaattori</u> , Pirkko Ahola (Lastenkulttuurikeskus/Joensuu) Elina Rieki (Outi Karhu-Suuronen) Liperi, Kirsi Mäkelä (Juuka), Matilda Raninen (Outokumpu), Eija Leskinen (Heinävesi)
Globaalikasvatusryhmä	<u>Seutukoordinaattori</u> , Irma Moilanen (Juuka/Polvijärvi), Maria Pikkarainen (Joensuu), Leena Muona (Liperi), Hanne Partanen (Outokumpu), Marita Lautanen (Ilomantsi)
Esiopetusryhmä	<u>Seutukoordinaattori</u> , Mia Gröhn (Joensuu), Mari Nukarinen(lira Rinne) Liperi, Laura Huhtala(Kontiolahti), Manjaana Vartio (Polvijärvi), Jaana Mähönen (Ilomantsi), Eila Talkkari (Outokumpu), Petri Kuivalainen (Juuka)
Toimintaohjelmatyöryhmä	<u>Seutukoordinaattori</u> , Mia Gröhn (Joensuu), Riikka Jolkkonen/Katja Kajava (Polvijärvi), Jani Kaasinen/Mikko Vauhkonen (Joensuu), Olli Kauppinen (Joensuu), Anita Lindevall (Siun Sote), Päivi Nenonen (Ilomantsi), Pirjo Pasanen (Liperi), Jaana Reijonen (Outokumpu), Jyrki Rautiainen (Kontiolahti)

Seudullinen henkilöstö

Tehtävä

Seutukoordinaattori	Anu-Helena Turtiainen 1.9.2021-31.8.2023

Seudulliset kehittämishankkeet

Hankkeen nimi	Hallinnoija	Aihe	Vastuhenkilö	Päättyy
Nextille Levelille	Joensuu (Liperi)	Kielitutortoiminnan kehittäminen	Kielitutorkoordinaattori Anna Pesonen	31.7.2022
OHJUS	Joensuu	Perusopetuksen ohjauksen kehittäminen	Ohjauskoordinaattori Heli Vatanen	31.12.2022
Seudullinen inklusion ja oppimisen tuen kehittäminen	Liperi	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen seudullisen tuen kehittäminen	Koordinaattori Mari Nukarinen	31.12.2022

3. Tavoitteet ja toimenpiteet

Kehittämisaalueet

Seudullisen kehittämistyön tavoitteet ja toimenpiteet

Kehittämisaalueet

Toimintakulttuuri

- Työtä ohjaavien normien ja toiminnan tavoitteiden tulkinta
- Johtaminen, työn organisointi, suunnittelu, arviointi ja kehittäminen
- Vuorovaikutus, ilmapiiri, käytänteet
- Ammatillisuus

Pedagogiikka

- Opetusjärjestelyt
- Opetusmenetelmät
- Oppimiskäsitys
- Fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen oppimisympäristö

Kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin tuki

- Erityisopetus
- Opiskeluhoito
- Monialainen yhteistyö

Toimintakulttuuri

Tavoite: Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen

Toimenpiteet:

- Seudullisten vertaisverkostojen luominen, kehittäminen ja ylläpitäminen (esim. johtamisen vertaisverkoston teemat: henkilöstön osallistaminen ja sitouttaminen toimintaan, johtamisen kehittäminen, työyhteisön tukeminen ja työnohjaus, huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen)
- Seudullisten vertaisverkostojen ja työryhmien tapaamisten vuosikellon rakentaminen

Tavoite: Yhtenäinen kasvun- ja opinpolku

Toimenpiteet:

- Seudullisen monialaisen yhteistyön vahvistaminen
- Tiedottamisen ja tiedonsiirron käytänteiden kehittäminen

Tavoite: Yhdenvertainen ja vahvuusperustainen varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus

Toimenpiteet:

- Seudullisen täydennyskoulutuksen käytänteiden tarkentaminen ja vuosikellon rakentaminen
- Esiopetuksen vertaisverkoston vakiinnuttaminen

Pedagogiikka

Tavoite: Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen

Toimenpiteet:

- Seudullisesti henkilöstön välisen yhteistyön kehittäminen eri yhteistyömallien kautta (mm. koko koulu ohjaa)
- Osaava opettajien verkoston luominen ja mentoroinnin mahdollistaminen

Tavoite: Yhtenäinen kasvun- ja opinpolku

Toimenpiteet:

- Tiedonsiirron ja nivelvaiheiden käytänteiden kehittäminen ja yhdenmukaistaminen

Tavoite: Laadukas ja yhdenvertainen varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus

Toimenpiteet:

- Jokainen kunta laatii oman kuntakohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman. Jokaisessa kunnassa on oma vasutyöryhmä. Seudullinen vasutyöryhmä kokoontuu käymään läpi vasun eri alueet ja yhdessä pohditaan ja sovitaan seudullisista yhteisistä linjauksista. Seudulliseen vasuryhmään kuuluvat kaikkien kuntien varhaiskasvatusjohtajat ja 1-2 henkilöä kunnan vasuryhmästä, henkilö mahdollisesti vaihtuu käsiteltävän asian mukaan
- Monipuolisten oppimisympäristöjen kehittäminen (esim. tv- opetuskäytön suunnitelman jalkauttaminen)
- Kasvatuksen ja koulutuksen seudullisen ohjausjärjestelmän vuosikellon rakentaminen
- Seudullisen täydennyskoulutuksen käytänteiden tarkentaminen ja vuosikellon rakentaminen
- Opetushallituksen aikataulun mukaisesti 6. vuosiluokan kriteerien valmistelu, seudullisen opetussuunnitelman päivitys ja käyttöönotto (1.8.2023) sekä opettajien kouluttaminen kriteerien käyttöön

Kasvun, oppimisen ja hyvinvoinnin tuki

Tavoite: Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen

Toimenpiteet:

- Seudullisesti palveluohjauksen ja monialaisen yhteistyön kehittäminen Siun Soten kanssa

Tavoite: Yhtenäinen opinpolku

Toimenpiteet:

- Seudullisesti laaditaan oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyen yhteiset käytänteet nivelvaiheen ohjaukseen ja tiedonsiirtoon
- Vahvistetaan seudullista/alueellista monialaista yhteistyötä ja kumppanuutta tulevien hyvinvointialueiden kanssa (tiedon saanti alueiden muutosvaiheista), luodaan yhteisiä käytänteitä

Tavoite: Laadukas ja yhdenvertainen varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus

Toimenpiteet:

- Inklusio-hankkeiden tulosten jalkauttaminen ja hyvien käytänteiden jakaminen
- Seudullisten vertaisverkostojen luominen, kehittäminen ja ylläpitäminen

Ohjaus ja arviointi

Tavoite: Seudullisen kehittämistyön yhteinen suunnittelu ja toteutus sekä sujuvat käytänteet eri toimijoiden välillä

Toimenpiteet:

- Käytänteiden luominen seudullisten kehittämishankkeiden hakemiseen ja hallintaan
- Tiedonsiirron sujuvoittaminen eri palvelualueiden välillä (vaka-esi-po)
- Kehittämistyön arvioinnin vuosikellon rakentaminen
 - Aikataulu: arviointityö sidotaan yksiköiden toimintaan ja hallintoon (esim. kuntien strategioiden ja hyvinvointisuunnitelmien sekä koulujen ja varhaiskasvatuksen yksiköiden vuosisuunnitelmien järjestelmällinen hyödyntäminen arviointityössä)
 - Valtakunnallisten kyselyjen tulokset (kouluterveyskysely) ja seudulliset kyselyt
 - Toimintaohjelmatyöryhmä suunnittelee ja arvioi kehittämistyötä sekä sen toteutumista ja vaikuttavuutta
- Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa arvioidaan seudullisen sähköisen arviointirungon avulla. Tulevaisuudessa mahdollisesti valtakunnallisen Valkea-järjestelmän avulla.
- Kuntakohtaisesti määritetään tarkemmin toimintaohjelman toteutus ja toimintatavat. Tavoitteet, toimenpiteet ja niiden arviointi kirjataan tarvittaessa vuosisuunnitelmaan.